

Gedeputeerde
belast met
behandeling: dhr.ir. J.J. Aalberts

2026

Vergadering PS: 6 november

Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 22 september

2026

Nr: 840414

Onderwerp: Najaarsnota 2026

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Met de Najaarsnota 2026 actualiseren we de begroting en het meerjarenperspectief van de Provincie Zeeland. Naast bijstellingen van het lopende begrotingsjaar doen we voorstellen die doorwerken in de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief. De Najaarsnota dient daarom in samenhang met de Begroting 2027 te worden gelezen.

De voorstellen richten zich onder meer op de Zeeuwse arbeidsmarkt, actuele en tijdige vergunningverlening, innovatieve kernenergietechnologieën, het landelijk gebied, bereikbaarheid, zoet water, erfgoed en de versterking van de Zeeuwse investeringsfondsen. Ook zetten we de uitwerking van Zeeland 2050 voort. Met verschillende voorstellen geven we tevens uitvoering aan door Provinciale Staten aangenomen moties en gedane toezeggingen.

Daarnaast verwerken we actuele financiële ontwikkelingen, waaronder het Provinciefonds, de motorrijtuigenbelasting, de rente en de ZEH-dividenden. Een deel van het ZEH-dividend wordt ingezet voor leningen en fondsen. Voor het afdekken van de financiële risico's die hiermee samenhangen, stellen we voor een nieuwe bestemmingsreserve "Reserve achtergestelde leningen en fondsen ZEH-dividenden" in te stellen. Met de voorgestelde bijstellingen verbinden we onze inhoudelijke ambities aan de beschikbare financiële middelen en houden we zicht op een gezond financieel meerjarenperspectief en een solide financiële uitgangspositie voor de komende bestuursperiode.

Wat willen we bereiken?

Met deze Najaarsnota actualiseren we de begroting en het meerjarenperspectief van de Provincie Zeeland. Daarbij brengen we in beeld welke ontwikkelingen sinds de Voorjaarsnota 2026 aanleiding geven tot bijstelling en welke aanvullende inzet nodig is om onze ambities te realiseren.

De inzet richt zich op maatschappelijke en economische opgaven, waaronder actuele en tijdige vergunningverlening, de Zeeuwse arbeidsmarkt en innovatieve kernenergietechnologieën. Ook blijven we investeren in het landelijk gebied, de bereikbaarheid en versterken we de mogelijkheden om via Zeeuwse investeringsfondsen bij te dragen aan de economische ontwikkeling van Zeeland. Daarnaast zetten we de uitwerking van Zeeland 2050 voort, in samenwerking met het Rijk, gemeenten en andere partners.

Daarbij geven we tevens invulling aan een aantal door Provinciale Staten aangenomen moties en gedane toezeggingen. Met de motie 123 'Liefde voor Zeeland' versterken we de inzet op jongeren vanuit arbeidsmarktperspectief. Met de motie 133 'Een ZEH-impuls voor Zeeland met Zeeuwse investeringsfondsen' onderzoeken we hoe de bestaande investeringsfondsen van Impuls Zeeland kunnen worden versterkt en werken we verschillende opties hiervoor verder uit.

Met de moties 115 'Opvolging familiebedrijf als verblijfsrecreatie' en 116 'Stop de opkoop en omvorming van parken; geen verdere verstening van het recreatielandschap' geven we uitvoering aan de gevraagde voorstellen binnen het afwegingskader voor verblijfsaccommodaties. Naar aanleiding van de motie 95 over fietsveiligheid in de nacht zetten we in op verbetering van de sociale veiligheid op provinciale fietspaden. Hiermee geven we tevens invulling aan toezegging 74 over het Actieprogramma Fiets en verkeersveiligheid. Met motie 119 'Behoud spelregels' geven we inzicht in de financiële ontwikkeling van de Flex en de wijze waarop voor 2027 en verder wordt beoordeeld of aanvullende financiële middelen nodig zijn. Op het gebied van zoet water geven we uitvoering aan de motie Van Campen door agrarische ondernemers te ondersteunen bij het toepassen van beschikbare zoetwatermaatregelen.

Met het Zeeuws Deltaplan Zoet Water 2027-2033 zetten we de Zeeuwse zoetwateraanpak voort en geven we tevens invulling aan motie 117 'De volgende stap in Zoetwater, realisatie van "de pupe" naar Schouwen-Duiveland'. Met de motie 118 'Versterken groen onderwijs in Zeeland, De Nieuwe Rusthoeve' en de motie 'Rusthoeve 2.0 - regionale proeftuin' ondersteunen we de realisatie en opstartfase van De Nieuwe Rusthoeve en de ontwikkeling daarvan als regionale proeftuin en kennis- en innovatiecentrum. Met de voorstellen voor vrijkomend religieus erfgoed geven we tevens invulling aan de motie 129. Met de voorstellen voor innovatieve kernenergietechnologieën geven we invulling aan toezegging 39 over de afspraken en vervolgstappen rond SMR's en AMR's.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Via de jaarlijkse planning- en controlcyclus informeren we Provinciale Staten over de voortgang van de doelen en activiteiten uit de begroting. Met de Voorjaarsnota, Begroting, Najaarsnota en Jaarrekening bieden we gedurende het jaar inzicht in de beleidsmatige en financiële voortgang en leggen we achteraf verantwoording af over de gerealiseerde resultaten. De voortgang van de voorstellen uit deze Najaarsnota wordt binnen deze cyclus gevolgd.

Wat doen we daarvoor?

Met de voorstellen uit deze Najaarsnota stellen we de begroting en het meerjarenperspectief bij en maken we middelen beschikbaar voor de uitvoering van onze ambities.

Wat zijn de klimaateffecten?

De Najaarsnota bevat verschillende voorstellen die bijdragen aan de provinciale doelen op het gebied van klimaat, water, natuur en energie. Zo zetten we in op een toekomstbestendige zoetwatervoorziening en natuurherstel en ondersteunen we innovatieve kernenergietechnologieën.

Wat mag het kosten?

In de Najaarsnota geven we inzicht in de financiële gevolgen van de voorgestelde bijstellingen en het geactualiseerde financiële meerjarenperspectief. Daarbij maken we inzichtelijk welke middelen nodig zijn voor de verschillende voorstellen en op welke wijze deze worden gedekt, onder meer vanuit de budgettaire ruimte, de investeringsagenda en de ZEH-dividenden.

Voor de achtergestelde leningen voor innovatieve kernenergietechnologieën, de versterking van de Zeeuwse investeringsfondsen en het revolverend fonds voor religieus erfgoed worden middelen ingezet uit het zogenoemde 80%-deel van het ZEH-dividend. Voor het afdekken van de financiële risico's op deze leningen en fondsen wordt de bestemmingsreserve "Reserve achtergestelde leningen en fondsen ZEH-dividenden" ingesteld.

Het specifieke bestedingsdoel van deze reserve is het afdekken van financiële risico's die samenhangen met door Provincie Zeeland verstrekte leningen en de inzet van provinciale middelen in fondsen. De maximale looptijd van de reserve is gelijk aan de looptijd van de hieraan gerelateerde leningen en fondsen. Aan de reserve worden de middelen toegevoegd die nodig zijn voor de afdekking van deze financiële risico's.

Onttrekkingen vinden uitsluitend plaats voor het doel waarvoor de reserve is ingesteld en na besluitvorming door Provinciale Staten bij de begroting, een begrotingswijziging of de jaarstukken. De noodzakelijkheid van de reserve wordt jaarlijks bij de jaarstukken beoordeeld. Bij opheffing van de reserve wordt een eventueel resterend saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Ook verwerken we de financiële gevolgen van actuele ontwikkelingen, waaronder het Provinciefonds, de motorrijtuigenbelasting en de renteontwikkeling. De financiële consequenties van de voorstellen worden via de bij deze Najaarsnota behorende begrotingswijziging verwerkt in de Begroting 2026. De financiële gevolgen voor 2027 en verder worden verwerkt in de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief.

Communicatieparagraaf

Met de Najaarsnota 2026 passen we onze plannen en financiën aan op nieuwe ontwikkelingen. We stellen geld beschikbaar voor onderwerpen die belangrijk zijn voor Zeeland, zoals bereikbaarheid, zoet water, natuur, werkgelegenheid en erfgoed. Ook investeren we in de Zeeuwse economie en voeren we verschillende moties van Provinciale Staten uit.

Inwoners kunnen de resultaten op verschillende manieren merken. Bijvoorbeeld door investeringen in bereikbaarheid en veilige fietspaden, aandacht voor voldoende zoet water en natuur, kansen voor jongeren op de Zeeuwse arbeidsmarkt en investeringen in de economie en leefomgeving. Zo werken we aan een Zeeland waar het ook in de toekomst goed leven, wonen en werken is.

Participatie

De Najaarsnota 2026 is een financieel en beleidsmatig bijsturingsmoment binnen de reguliere planning- en controlcyclus. Voor de Najaarsnota als geheel vindt daarom geen afzonderlijk participatietraject plaats. Bij de voorbereiding en uitvoering van afzonderlijke voorstellen vindt, waar dit aan de orde is, participatie plaats met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. De vorm en het moment van participatie worden daarbij afgestemd op het betreffende onderwerp en de fase waarin het voorstel zich bevindt.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:
Najaarsnota 2026

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 september 2026, nr. 840414;

besluiten:

- In te stemmen met de Najaarsnota 2026 inclusief de daarin opgenomen voorstellen;
- De bestemmingsreserve "Reserve achtergestelde leningen en fondsen ZEH-dividenden" in te stellen overeenkomstig de in dit Statenvoorstel opgenomen uitgangspunten;
- De voor de risicoafdekking benodigde middelen uit het 80%-deel van de ontvangen ZEH-dividenden toe te voegen aan de bestemmingsreserve "Reserve achtergestelde leningen en fondsen ZEH-dividenden";
- De Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2030 te wijzigen door de 11e en 12e begrotingswijziging 2026 en de 2e en 3e begrotingswijziging 2027 vast te stellen.